

Naročnina: doma na skil-pni naslov mesečno 2 D., na posameznega 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarem letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVIN

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-
cih, Slov. Krajina.

Cena oglasov:
cela stran 800 Din., pol

G. Milač Simon prof.
Majstrova ul. 3.

Marib

oglasi do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p,
i oglasna taksa posebi.
Popust po dogovori.

Darujem te teden svoje molitve, trpljenje i delo: naj letošnje državno-zborne volitve dajo zmago možom, ki majo srce, da prezaduženomi i od vseh strani stiskanomi kmetskomi stani spravijo pravo i stalno pomoč.

Naši kmetski razgledi.

Ne je lahko povedati, kde i ka je pravi vzrok, ka se kmetskomi stani tak slabo godi. "Kmeti se je vsikdar slabo godilo!" bi tu vsaki zatrdo. Slabo se njemi je godilo, liki ne vsikdar! Tudi zagnala ne v takšoj meri slabo, kak dnesden! Bili so časi, (stari časi krščanstva) na štere lahko gleda kmet, kak na zlate čase svojega stanü; to so časi, kda je bio soldaščine prosti, kda je namesto davka v penezi davao desetino svojega povä (zdaj mora včasi dati v davek skoro celi svoj pov), kda je ne bilo v nevarnosti njegovo imanje, ka bi ga žekucija zarubila, ar s tem, ka je dao gospodi desetino, se je rešo vseh svojih obveznosti. I v zameno ga je gosgod morao braniti, soditi njegove svaje, či njemi je toča silje pobila, ga hraniti, či je bio betežen, njemi pomagati. Kmet je bio navezani samo na svojo zemlo i na svojo družino, srečen je živo i znao je tudi, ka je sreča, naj je bio njegov gospodar samo dober. Pa kda je bio té čas i zakaj ga več nega?

Zlati časi kmetskoga stanü so se začnoli te, kda je krščanstvo na porušenihih stebrih poganskoga rimskoga cesarstva zamerilo svoj navuk med divje evropske narode. Bilo je to v začetki srednjega veka, kakših petsto ali šesto let po Kristušovom rojstvu. Liki kvas je bio navuk krščanske vere. Vse je spremeno, vzdigno, poplemenito, zboušao. Istina je, ka nam je krščanska vera dana za zveličanje naših duš, je pa tudi tak velka v svojem bogastvi, ka nam poleg toga lahko služi kak bogata vretina zemelskoga življenja i zemelske sreče. I tak se je zgodilo, ka je krščanstvo odpravilo s svojim navukom tudi socialno i gospodarsko nevolu, v šteroj se je nekda kak dnespen potaplaol svet. Rimskoga kmeta (tudi naši kraji so spadati pod rimsko državo) je Cerkev oslobodila z brezsrčnih rok veleposestnika, divje narode pa, ki so vdrl i v to državo, je pokristjanila, civilizirala i stvorila z njih sveto rimsko cesarstvo. Ar je Cerkev glasnica pravičnosti i lübezni, je s svojim velikim vplivom napravila, ka se je vse življenje postavilo na načelo pravičnosti i lübezni: politika, gospodarstvo, politične i gospodarske ustanove. Med ednim i drugim stanom je morala vladati pravičnost i lübezno, ravno tak med različnimi narodi. I ta zapoved se je v istini mogla spunjavati, ar je mela Cerkev vrhovno oblast nad vsemi državami i narodi. Tak vidimo, ka se na takšem fundamenti tudi za kmeta lahko zgradi lepše i srečnejše življenje.

Pa na žalost se je ta srečna doba ne mogla za stalno zdržati. Človeča lakomnost si je znala najti pot na površino, pohlep po bogastvi je pretrgao svoje vezi i se sprosto. Prva njegova žrtve je bio kmet. Pred kakšimi štiristo petdesetimi leti je začnolu novo poganstvo širiti načela, ki so dozda vladala v človeškom družabnom življenji. Vnogi katoličanci so se niti sami ne zavedali, ka so bila ta načela krščanska i ka odpraviti jih, se pravi, odpraviti tudi pogoje srečnoga življenja. Kmet je ostao brez obrambe; graščak njemi je ne bio več zavetnik i braniteo, liki ga je stiskavao, ar po krivdi novih, krščanstvi nasprotnih navukov ne bio več dužen gledati v kmeti svojega brata, liki svojo last, svojega roba, v casari, ki je kroto njegovo nasilnost, pa ne več

od Boga postavleno oblast. Do zemle je zdaj zgübo pravico, postao je gospočinar. V zadnjem časi se je gospočine rešo, liki zdaj ga je pa liberalizem vrgeo v še večšo nesrečo. Liberalizem je najmre porüšo še zadnje ostanke indašnjega cvetočega državnoga življenja, napovedao je slobodno konkurencu, kde močnejši zmaga, močnejši stan nad slabejšim, ali edna skupina v stani nad celim stanom. Kmeta je premagala v tom boji industrija; ne je bilo koga, ki bi ga zabrano. Državo, ki je mela nekda vse pravice, da brani slabejše lüdi ali slabejše stanove, je zdaj liberalizem teh pravic oropao i si jo zasuznjo. Kmet je ostao sam sebi prepüščeni; država njemi zdaj več nemre i nešče pomagati, sam si pa tudi itak za stalno nemre zboušati položaja, kak si ga je delavec v Rusiji ne mogeo, čeravno je napravo revolucijo i preobrnno ves prvešnji red. Ostane njemi tuda edina pot, ki ga je že nekda rešila nevole i njemi prinesla blagostanje: svojo rešitev mora iskati v krščanstvi, v katoličanskoj Cerkvi.

Vidi se, ka so se vnogi do pred sto leti ne dosta brigali za velke spremembe, ki so se dogajale na družabnoj i gospodarskoj plati življenja. Računali so na moč Istine, ne so pa zadosta računali na peklensko silo človečega pohlepa. Vidili so, ka je ne vse v redi, pomagali so, popravljali, ne so pa včasi opazili, ka je državno življenje že v fundamenti spodkopano i ka se je zdaj proti njim samim obrnulo. Té so vzeli v pamet, kama trbe obrnoli orožje; pa moč hüdobije je že tak zrasla, ka je šo družabni prepad že naprej. Dnes se pa že čütiyo sape, ki naznanjajo začetek zmage, začetek nove družbe i nove državne oblike. Zdrava pamet na podlagi krščanskih načel si je vendar ednok po neprestanom prizadevanji katoličanov najšla pot v državno življenje. Dnes ide po celom sveti zdrav duh obnove, na ednoj strani družabne, na drugoj pa duhovne, ar prva brez druge nemre biti. "Dajmo vsakšemi stani dostojanstvo i pravice, ki njemi idejo!" Te glas se vsikdar bole čüje. Po tom načeli se že več kapitalističnih držav pomali spreminja v takzvano "stanovsko korporativno" državo. I vse to delo ide iz moči in življenja katoličanske Cerkev. Istina je, ka je to delo težko, zato tudi ide pomali i težko, či se mi včakamo njegovih vekših sadov. Že tudi zato, ar ma to prizadevanje, ki zavra iz krščanskih načel i zdravoga človečkoga razuma i ki šče vsakšemi stani dati njegove pravice, dati njemi autonomijo, ma vse puno sovražnikov. Ti delajo proti njemi ali z nevednosti ali pa zato, ar njim je krščanstvo i prava sreča lüdi, prava sreča kmeta neprilična. Boj za samoupravnost, autonomijo stanov, tuda tudi kmetskoga stanü, nalašč zamenjavlejo s fašizmom, boj za krščansko pravičnost i lübezno, ki bi ediniva lahko poravnala denešnju nevolu, pa psüjejo s "klerikalizmom". To so pravi sovražniki kmeta. Eden je stari liberalni kapitalizem, drugi pa po časi novi, po duhi pa že stari brezbožen komunizem, ali marksizem. Eden i drugi napenjata svoje moči, prvi, ka bi se pod geslom svobode na sveti obdržao, drugi, ka bi pod geslom proletarske revolucije zavladao. Naš kmečki hasek nam že jasno sve-

*) Primerjaj v tom pogledi tehnik "Slovenijo" in Kranjcov list "Ljudska pravica". "Slovenija" se navdušavla za vekšo starokopitno i v zraki višečo demokracijo, ki pa nikaj drugo ne, kak nekdašnje liberalno nazaranje v državi, ki nas je vrglo v kapitalizem. "Ljudska pravica" pa itak besni proti vsemi, ka je krščansko, največkrat pod imenom fašizma. Naznanja nam marksizem, ki bi z revolucijov in s krvjov rad prevrgeo zdajšnji red, kakšega bi on napravo, toga ne pove; pravi samo, ka de te "raj". Oba lista nasprotujeta krščanskoj zamisli države.

doči, ka moremo oba zavrčiti. Prvoga, ar nas je on v nevolu spravo, drugoga, ar nas šče v še vekšo.

Naša dužnost je tuda, ka se oprimemo bože Cerkev. Ona nas pela v večno srečno, a dnes, ar je sila velka, nam pa kaže tudi pot za zemelskov srečov. Za kmeta se kažejo že svetle zarje, čeravno je den še daleč, daleč i se njegovoga vstajenja najbrž naš rod ne včaka. Pa ka za to? Vej človek ne živi samo za sebe, vidi tudi tiste, šteri pridejo za njim i velki človek gleda za sto let naprej. G.

Zimski siromačeki.

Debeli sneg je düno. Velkim do kolena, malim do pojasa, jako malim do zob. Vekši si znajo pomagati. Obüjejo si črevle, možki se potegnejo v kaput, ženske se zamotajo v veliki robec na zábrnike, pa je dobro. Največša sreča za velike pa je to, ka smejo vö na prosto. Vekši bratje i sestre, hlapec, dekla, ešče pes, mačka i kokoši, vse sme vö iz hiže, samo naši mali siromačeki, ka so ešče ne za šolo, tem je ne dovoljeno. Vsi jim zapirajo dveri pa jih kregajo. Ešče mamica, ka jim ovači tak vse po voli hodijo i radi dajo, tudi oni pravijo: "Deca ne vö ne, ka je mrzlo za vas. Se prehladite pa te te pa celo noč tak brehali, ka nede nikšega mera. Pa ešče kakši tej de trbelo kühati, pa znate, kak je cukar dragi. Zato pa notri bojte deca v hiži na toplom."

Kak mamica, tak mislijo tudi vsi drugi domači. Ne, ka deci ne bi voščili malo se po snegu kotati, o to ne. Iz gole lübezni njim toga ne dovolijo. Samo to je krivično, ka so starejši že pozabili, kak so tudi oni negda silili na prosto. Pa tudi to je krivično, ka starišje ne premislijo, zakaj najbole deca silijo vö. Zato silijo vö, ka se notri ne počütiyo srečne, ka si ne vejo kaj začeti.

V dozda povedanom je nekaj tudi za smeh. Zdaj pa povemo pravo istino. Vüpamo, ka do starejši posebno, pa oča i mati, po tom bole preštimali svojo dečico, se bole vživeli v njihove male dušice, v njihovo zelenje i mišljenje, pa njim napravljali vesele i sladke dneve tudi v zimskom časi. Vej itak tudi njim kesnejše življenje prinese dosta nevol. Zakaj njim ne bi zdaj privoščili nedužnoga veselja?

Človek je stvorjeni za delo. To je že v dečici, zato zmerom ščejo nekaj meti v roki. Za kakše posebno hižno delo so ešče ne. Ka te naj počinjajo? Naj merno cele vöre pri peči sedijo kak dedek i mamica? To je nemogoče! Mlade čonte, mlada krv, mlade žile, to se more gibati ali sem ali ta, gibati se more. Krivično pa nespametno je deco biti, kregati ali celo kunoti samo zato, ka v svojoj živahnosti nemrejo biti pri meri. Pravim, ka nemrejo biti pri meri, čiravno bi radi zavoli domačih. Kelkokrat so vam mali že z objokanim licom pa na kolenaj obečali, ka do pri meri, ali ka, to je držalo samo pol vöre, par minot, te pa znovič breka, smeh, joč, premetavanje gori i doli. Eden pod šampet, drugi v kot, tretji na sredi hiže "rastveca" postavlja. Ka mislite, ka ta prekšena deca to delajo z hüdobnosti, zato naj starejše čemerijo? Redkokdaj je to. Kriva je deteča naravna živahnost, da nemrejo biti pri meri.

"Ka pa naj pravim ž njimi? me pitate. Naj njim vse dovolim? Ve te vsi znoremo. Ešče hižo nam poderejo."

Ne tak. Deco trbe včiti na pokorščino pa red. Či to ne ide zlepa, naj pride na pomoč "botra" za tramom. Što ne boga, ga bije nadloga. Dosegnete pri deci pokorščino, red i ljubav do vas, či te se ravnali po tom, ka vam zdaj povemo.

Dajte deci priliko, ka do zmerom zaposleni s tem, ka je za njüva gingava leta primerno. Či do deca mela pred sebov nekaj takšega, ka jim je v veselje, potem nikaj nedo mislili na razbijanje, na breko, na bitje. Vse njüve moči, roke, noge, misel, oči, vse, prav vse de pri tom opravili. Deteti minejo vöre kak blisk. Ešče na jesti pozabi. Večer pa de šlo spat trüdnu, veselo, zadovolno. Cilo po noči de se njemi senjalo od lepoga prejšnjega dneva.

Zdaj pa vam moramo povedati, s kem naj se da deci prilika, da bodo zaposleni. Takših prilik je na stotine. Edna hiža zmoro več, druga menje, nego vsakša telko, kelko je potrebno, zato, ka so te prilike največkrat že doma ali pa jih lejko poskrbeti. Trbe samo meti pravo lübezno do dečice. Lübezno je iznajdliva, to se pravi, da išče, kak i s kem bi se najbole mogla dopadnoti drugim pa jim pomagati. Mi tü naštetejemo samo nešterne takše prilike ali pripomočke, druge si pa domači lahko zmislijo.

Deca rada majo potačke, obročke, rinčice i drugo kaj spodobnoga. Trbe njim to poskrbeti, ovači si je bodo sami iskali tam gde ne smejo.

Vsakefele kaštulice majo deca tak grozno rada, ka je nam starejšim nerazumlivo včasih. Zakaj njim ne bi napravili ali pa dali priprave, ka si sami naredijo? To je ešče bolše.

Rada majo deca papir, posebno kakšega pisanoga, zlatoga, srebnoga, Pa tudi z belim so zadovolni. Se razmi, ka ga nedo samo gledali. S papira se dosta vsefele napravi. Daj njim pa ešče škarje kcoj. Naj režejo, naj süčejo, naj motajo i kelijo. Dajte jim tudi kelje, n. pr. belak od jajca ali z mele ali šterke kühane. Bole je, ka se škarje malo zatopijo, ka se malo v hiži nasmeti, ka date belak od ednoga jajca itd., bole je, pravim, vse to prenesti, kak pa biti kriv greha. Zato ka či deca nema igrač, te deladostakrat samo grešne norije ali pa domače razsrdi, ka kunejo. Što je kriv?

Dečkeci radi jašejo konja. Ar pa toga nemajo, si inaiči pomagajo. Izpod koma potegnejo stoček, na njega dajo šamerlin, nazadnje pa hlapca i tak je konj gotov. Ne njim kratiti toga veselja, vej dugo tak nedo pri tom. Glavno je, ka ne delajo škode.

Deca rada režejo les. Dajte njim nož, ka nedo šli krast. Či trbe, dajte njim tudi žagico, da si kaj napravijo. Velko veselje majo deca, posebno ešče deklice, s kepčeki. Či vam gledajo v knigi te kepčke, ne cükajte jim z rok. Naj gledajo, samo naj je ne trgajo i nazadnje lepo nazaj denejo. Kak največ kepčikov li morete, dajte i kažite deci. Pri toj priliki njim lepo razložite, ka šteri pomeni.

Najbole štimajo deca tisto, ka si sami napravijo, čiravno je ne nikaj vredno. Oni že čütiyo v sebi, ka tudi nekaj znajo, ne samo ovi drugi. S tem se tudi priplajo za kesnejše življenje.

Na jezere igračk za deco se dobi po trgovinah i na senji. Edne so dragše, druge pa jako fal. Či starišje morejo, naj včasih küpijo kaj primer-noga. Kak neizmerno vam bo dete hvaležno. Lejko njemi kajšte zapovete, vse de vas bogalo z veseljom. Samo obečavati: "Či boš vrli, ti küpim, prinesem, dam to i to", potem pa ne dati, je ne vzgojno.

Tak smo pokazali način, kak trbe našim malim dati priliko, ka do zadovolni v dugom zimskom časi. Zadovolni bodo pa tudi drugi pri hiži, bole kak či bi deci vse branili, vse jim z rok trgali, zmerom je kregali. Večkrat se zamislimo v tista leta, gda smo bili mali.

NEDELA.

Gospod, reši nas, vtoplamo se! Zapo-
vej, o Bog, i napravi tišino.

V. Naj se zdigavle, Gospod, molitev
moja.

O. Kak kadilo pred licom tvojim.

Molimo. O Bog, ki znaš, da v teli-
kih nevarnost zavolo človeške slabosti ne
moremo zdržati, daj nam duševno i telovno
zdravje: da to, ka za svoje grehe trpimo, s
tvojev pomočjov prenesemo. Po Gospodi
našem

O. Amen.

Nedela po Treh Králaj štrta.

Evangelij sv. Mataja vu VIII. táli.

Vu onom vremeni: Gđa bi Ježuš stopo
vu ladjico, nasledivali so ga vučeničke nje-
govi: i ovo veliko gibanje je postanolo na
morji, tak, da bi se ladjica pokrivala z valmi,
on je pa spao. I pristopili so k njemu vuče-
ničke njegovi i obušili so ga govoreći: Gos-
podne, zdrži nas, ar pogiblemo. I veli njim
Ježuš: ka se bojite, male vere? Teda gori
stanovši, zapovedao je vótrom i morji; i vči-
njeno je veliko ftišanje. Lústvo se je pa ču-
divalo, govoreći: kakši je te ete? ka so vó-
trovje i morje njemu pokorni.

*

Berilo iz pisma svetoga apoštola
Pavla Rimljanom (13, 8 -10). Bratje!
Nikomi nikaj ne bojte dužni, zvün da
se med sebov lübite. Šteri najmre
bližnjega lübi, je spuno postavlo. Za-
kaj to: „Ne nečistuj, ne mori, ne krad-
ni, ne poželi“, i če je kakša druga
zapoved, je zapopadjeno v toj reči:
„Lübi svojega bližnjega kak samoga
sebe.“ Lübezen bližnjemu ne čini hü-
doga. Spunjavanje postave je teda
lübezen.

*

Samo tisti, šteri je sam pun lü-
bezni, lahko govori od lübezni. Kelko
se je že govorilo od lübezni! Kelko
se je od nje pisalo. Kelko se je obe-
talo v imeni lübezni. Kelko lüdi je
bilo vse življenje nesrečnih zavolo „lü-
bezni“. Oj, ti reč „lübezen“, za kaj vse
se te nūca! Za najlepše, najvišenejše
reči, pa tüdi za najgrše, najbolje za-
mazane reči. Reč lübezen vse more
požirati. — Pride mešetar s sladkim
obrazom. Siromaško lüstvo se njemu
je mililo, pravi, da tak fal odavle svoje
stvari, ali je pa spoj ne more odati.
Zato se je podao na težko pot meše-
tarstva, da nam spravi kúpce, da le-
žej i dragše odamo svoje reči. Lübe-
zen do siromaškoga lüstva ga je gnala
k tomi. Oh, kak sladko zna govoriti!
V istini njemu pa ide samo za to, da
svoj žep napuni na račun siromaško-
ga lüstva. — Pride drugi. Šče biti
župan, ali poslanec. „Lübezen“ do nas
siromakov, ki krivice trpimo, ga je
gnala, da je nastopo i da šče biti
župan ali poslanec. Tak nam bo le-
žej pomagao, pravi. Siromaško lüstvo,
preganjano od krivice, potrebno za-
govornika — njemu zavüpa županstvo
ali poslanstvo. Komaj pa dosegne te
človek svojo čast, se ne briga dosta
za one, ki so ga volili. Zakaj tüdi.
Kaj je šteo, je dosežno, postano je
župan ali poslanec, dobo je čast, več
njemu ne trbe. „Lübezen“ do siroma-
kov je vgasnola. — Pride dečko k
mladoj dekli. Ves namazan od „lübe-
zni“. Kak med sladke reči se njemu
cedijo iz vüst, tak da siroti deklčki,
štera življenja šče ne pozna, glavo
ščista zmeša. Omamljena od lübezni-
vih reči, slepa se vrže v naroče brez-
vestnoga. Ne more več trezno misliti,
ne spozna njegovih grđih namenov.
Brez moči obvisi na njem i on po-
kvarjenec, šker hüdoga düha, dela z
mlajšetom, ka njemu je vola.

Človek boži! Ne daj se zapelati
od te zapelive reči „lübezen“. V naj-
vejšo nesrečo te lahko süne! Vse ži-
vljenje ti lahko vniči. Jezeri i jezeri,
zapelani od zapelive lübezni, te opo-
minajo. Bodi previden! Iz petrolejskih
vrelcov ne teče voda. Tak je tüdi ne
lübezen, če nema svoje vretine v lü-
bezni. „Bog je Lübezen“ pravi Janoš
apoštol. Šteri teda svoje lübezni ne
zajimle pri Bogi, nema lübezni, pa
tüdi če se ves cedi od „lübezni“.

Samo edna je prava lübezen, od
štere vam ne morem lepše napisati
kak je to napisao sv. Pavel apoštol:
„Lübezen je potrpliva, dobrotliva, lü-
bezen je ne nevoščena, lübezen se ne
hvali i se ne napihavlje; se ne opo-
naša nespodobno, ne išče svojega, se
ne da razdražiti, ne misli hüdoga; se
ne veseli krivice, veseli se pa istine,
vse opraviči, vse verje, vse vüpa, vse
prenaša (1. Kor. 13.)

Politični pregled.

Žebotova lista potrjena. Dnes
tjedan smo poračali, da je ljubljansko
okrožno sodišče zavrnilo senatorsko
listo g. Žebota. Poleg njega kandidi-
rata še dva župana, Štrcin iz Kranj-
ske pa Steblonik iz Štajarske. Žebo-
tov namestnik je naš domačin, törjan-
ski župan Litrop. Kandidat Štrcin je
vložo potom dr. Natlačena, ki je že
puščen na slobodo, priziv proti od-
loki okrožnoga sodišča na više pri-
zivno sodišče v Ljubljani. To sodišče
je prizivi vgodilo iz razloga, ar zakon
ne predpišuje, ka bi predlagatelje mo-
gli na ednom papiri biti pisani, nego
da so volilci i da so lastnoročno pod-
pisali kak i sami kandidati. To oboje
se je pa zgodilo. Po tom zato lejko
sklepamo, ka bo g. Žebot gotovo se-
nator, ka njemu za 25 letnico hišnoga
zakona tüdi iz srca želemo.

Italija. Mussolino je spremeno
vlado i devet ministrov zameno z no-
vimi. Če do bolši od prvejših, je
prav včino. Da je ne to glavno, ka
što ma ministersko plačo i čast, nego
to je glavno, če je minister zaistino
minister, je sluga svojim narodi po
vernom pomaganji.

Ženeva. Naš zvünešnji minister
Bogomil Jevtič je brzojavno bio te
dni pozvan v Ženevo. Pozvao ga je
törski zvünešnji minister zato, naj
Mala zveza i Balkanska zveza sküpn
nastopita pri francozkom ministri La-
vali, ka ne podpišejo rimske pogodbe
tečas, dokeč se prle ne sklene vzhodna
pogodba, v štero stopi tüdi Rusija.
Ruski zvünešnji minister Litvinov se
je dugo razgovarjao pri toj priliki z
našim ministrom Jevtičom. Laval je
pristao na predlog Male i Balkanske
zveze. Polska je proti vzhodnoj po-

godbi, ar ne bi rada dovolila, da se
sovražniki bijejo na njenj zemli, če
bi prišlo do boja. — Mi samo teliko
odgovorimo, mejte Kristušovo lübezen
i pravico v sebi, pa vam ne trbe ni-
kših pogodb. Pa te, kak nam kaže
zgodovina, se malogda držijo i krivo
razlagajo.

Bolgarija. Vlada je odstopila.
Kimon Georgijev, min. predsednik, je
mogo dati ostavko, ar se je psebno
delavstvo zdignolo proti njemu i sto-
pilo na stran krala Borisa, koga je
Kimon Georgijev pred par meseci
prisilo, da je nasilno novo vlado spre-
jeo, štera je brez volitev vzela v roke
vajati državne politike. Novo vlado je
sestavo general Zlatev, ki je z ednim
tüdi vojni minister. Minister za zvü-
nešnje zadeve je Bartolov. Po toga
izjavi smemo sklepati, da bo nova
vlada delala dale na to, da se od-
nošaji z našov državov ešče bole pri-
jateljsko poglabijo.

Polska. Göring, nemški letalski
minister je te dni obiskao Polsko.
Polska najmre stoji zdaj na križopotji,
ne ve, jeli bi šla z Francijom i Rusi-
jom, da podpiše vzhodno pogodbo, ali
pa proti njej naj zavzeme svoje sta-
lišče. Nemški minister lje prišo zato,
da si z zaveznicov pogučita, kak naj
ednotno nastopita.

Kitajska. Japonci so vrgli 13
bombna iz svojih letal na Kitajsko
zemlo, začeli obstrelavati Kitajski vojni
stan v pokrajini Šahar i v toj 40 km.
naprejšli.

Japonska. Japonska je odkúpila
vzhodno Kitajsko železnico, štera je
bila 1226 kilometrov duga. Kúpila jo
je za novo državo Mandžukuo i to
za jezeroosemstomilijon dinarov.

Razgled

po katoličanskom sveti.

V cerkvi Kristuša Krala v
Beogradu je preminoe leto deljenih
31 jezero sv. prečiščavanj.

**Francuski zvünešnji minister
pri sv. Oči.** Gđa je Laval, francoski
zvünešnji minister sklapao pogodbo z
Mussolinijom v Rimi, je bio primlen
tüdi od sv. Očo pape na edno vüro
trpečo zaslišanje. Z ednim je obiskao
tüdi cerkev sv. Petra i tam Boga molo.

**Francuski novinarje pri sv.
Oči.** Gđa se je francozki zvünešnji
minister, Laval, müdio v Rimi, je sv.
Oča sprejeo francozke novinare i njim
je držao govor pun najlepših navukov.
Povedao njim je, da novine stvarjajo
javno mišljenje. To teliko pomeni, ka
ludje tak mislijo, ka ludje tak
gučijo i delajo, kak je včijo novine,
štere čtejo. Če ščavo, pomije čtejo,
ščava, pomije so njihovo mišljenje, go-
vorenje i činjenje. Zato širimo Novine,
ka mo z pravicov puni, ne pa z ščavov
i pomijami.

**Razširjena kat. akcija v Za-
grebečkoj nadškofiji.** Dr. Ante Bauer,
zagrebečki nadškof i njegov pomoč-
nik dr. Alojz Stepinac sta izdala nova
pravila za pravilno vodstvo kat. ak-
cije. Prvi sastanak se vrši na god sv.
Jožefa. Pravila segajo v globočino
Kristušovoga düha i ga želejo razši-
riti na vse düše. V kat. akciji mora
biti lübezen i sloga, pravijo pravila.
Gde nega toga dvojega, nega Kristuša.
Dühovnik ne more biti kotriga kat.
akcije, pajdaš v društvi, nego samo
voditeo. Mladina v zavodaj ne more
biti član kat. akcije, nego pripravlati
se mora, da bo ednok znala biti apo-
štol kat. akcije. Kak vidimo, začínja
se mesto ceremonij pravi düh Kristu-
šov širiti iz Zagreba. Bog daj, da bi
se tüdi razširo.

**Pomoč ljeningradskim kato-
ličancem.** Bolševiki ne dovolijo, da
bi se svetile nedele. Naj pa katoličanci
morejo vendar svojoj dužnosti zado-
stiti i se prečistiti, so njim sv. Oča
dovolili, da se mesto nedele, v so-
boto večer lejko prečistijo, če so šest
vür, to je od obeda mao nikaj ne
jeli.

Črensovci. Zvolo se je cerkveni
odbor, iz vsake vesi je v njem cemešteri
ešče eden farnik, sküpn 12 odbornikov.

Istina se pa etak glasi.

**„Prave pameti evangeličanec
z düševne sveklosti evangeliama
gotovo ne žele nazaj v düševno
temnost.“** Tak se čemer „Düševni
list“ v 2 št. nad pisanjom nemškoga
farara Thieme, ki trdi, ka je jedina
rešitev za protestante v Nemčiji, da
idejo nazaj v materno hišo, to je v
kat. cerkev. Farari Paul Francisi i na
stotine angleških fararov z nešetimi
stojezeri protestantov, ki so nazaj
prišli v materno hišo, kak z stotina-
mi tistih evangeličancov, ki so v Slov.
krajini postali že katoličanci, jeli vsem
tem vüpa Düševni list praviti, ka so
ne bili prave pameti, gđa so sledili
svojoj düšnoj vesti i postali katoli-
čanci? Ve miloščo svoje prave veresamo
Kristuš more dati, i nikdar človek.
Če je Kristuš koga pozvao v svojo
cerkev i Ga je te bogao, jeli je zato
bio brez pameti? „Düševnomi listi“
odkrito povemo, ka je nemški farar
Thieme ne „zbløjene pameti i zabløj-
djene düše beroš“, kak piše od njega,
nego pastér. Paster najmre lübi ovce
i ne svoj žep. Zato pa če spozna, ka
je z ovcami na škodljivoj paši, ide
brez straha na pravo. To je junaštvo.
Takši ne gleda slüžbe, nego samo
Boga i zveličanje düše. Tak je napra-
vo protestantski pastor William Faber
v Angliji. Meo je faro. Spoznao je iz
Svetoga pisma i spisov starih očakov,
da blodi s svojimi ovcami v protes-
tantizmi. Ka je napravo? Stopo je na
predganco i farnikom povedao slede-
deće: „Dragi moji farniki! Po vno-
gom včenjej i vnoгих gorečih molit-
vaj sem spoznao, da je prava Kris-
tušova vera katoličanska. Dozdaj sam
vas vodo v zmoti. Odsehmao vas ne
smem, ar znam, gde je Kristuš doma.
Po düšnoj vesti postanem katoliča-
nec, hodite za menov i postanite ka-
toličanci.“ — I postao je goreči ka-
toličanski redovnik, Oratorijaneć, dü-
hovni sin sv. Filipa Nerejskoga, živo
svetniško i vmro svetniško. Vnogi nje-
govi farniki so ga nasledivali v kat.
cerkev. Je bila to norost? Bog ga je
zvao, šo je za zvanjom, to je junaš-
tvo. Na njegovom grobi je molo eden
katoličanski dühovnik iz Slov. Krajine
v Londoni pred par leti i proso Boga
za njegovoga düha. O da bi bili ž
njim vsi puni, ki tü prebivamo. Bratje
molimo!

V božičnoj številki „Ljudske
Pravice“ v podlistki „Zgodba o pra-
vici“ da g. Miško Kranjec „Božično
razmišljanje“. V tom razmišljanji je već
takših trditev, štere so žalive za do-
broga Boga, zato je moramo zavr-
noti. Trdi, da bi pravica mogla biti
za vse ednaka, a je že v paradizomi
nega, ar je Bog dao Adami već prav-
ic, kak Evi. Tak pripiše g. Kranjec
Bogi krivico. Sme to včiniti storje-
nje? Pozabi tüdi na Ježušove reči
„Siromake te vsikdar meli“. Pozabi
na njegov zgled, gđa ravno On, naj-
bogatejši, kak najsiromaškešje dete
leži v jaslícaj. To skrivnost samo ži-
va vera v Boga i goreča lübezen do
njega more razvozlati. I gđa jo raz-
vozla, te bo borba za pravico na pra-
voj poti i ne bo samo hujskarija, kak
je v tom podlistki,

Popolnoma je spačena trditev:
„Kajn je bil preklet in ni zapisano,
da bi njegovemu bratu zaradi tega
hudo bilo pri srcu“. Sv. Pismo opi-
šuje, da je Bog Kajna kaštigao, zato
ka je vmoro brata. Ta kaštiga, ne-
mirna vest, to je prekletstvo bože nad
Kajnom. Pa vüpa g. Kranjec trditi, ka se
ta Kajnova kaštiga drži siromakov na
zemli? To je grozovito kriva trditev.
Zakaj pa obrača g. Kranjec sv. Pis-
mo v toj i naslednjih prilícaj v drugi
pomen, kak je Bog govorio i zakaj se
norčari ž njega? Kak krivična je tüdi
trditev g. Kranjca, da se za bogatca
već meš slüžiti, kak za siromaka? Rav-
no nasprotno je istina. Najveć sv. meš
dajo slüžiti ravno siromaki. S svojov
trditvijov je šteo vdariti po Kristušo-
voj Cerkvi, kak je krivična, ka za
bogatce odpira svoje vretine milošč,
za siromake pa ne. Pa ne je zavado.
Bog je pravičen i po pravičnosti deli
svoje milosti pokojnim na drugom
sveti. Zato če bi zaistino samo bo-
gatici dali meše slüžiti, bi teh sadove
Bog razdelo po svojoj pravičnosti i
bogatici bi samo teliko dobili, koliko
njegova neskončna pravičnost dovoli,
ove pa vse siromaki. Ki pozna Boga,
ne piše te žalive reči proti njegovoj
pravičnosti.

Kriva je trditev, ka se je Kristuš
včio tišlarstva i ka je iz sv. Pisma
zvedo, da so krivice na sveti. S tem
se taji Kristušovo božanstvo, ki kak
Bog je vse znao. Laž je tüdi to, ka
bi Kristuš samo siromake včio. Kris-
tuš je rešenik vseh düš, zato je vse
včio. Laž je tüdi to, ka so ga bogati
i višji dühovniki križali. Istina pa je,
da ga je siromak Judaš izdao i da je
kričalo vse: bogato i siromaško: Kri-
žaj ga! Tak je kričalo zapelano od
hüdiü dühov i teh pomagačov, boga-
tih i siromaških. Ali je mogoče hla-
pec, ki je Kristuša plüšno, bio bo-
gateg? ali višji dühovnik? Pa smr-
tno obsodbo je povedao nad Kristu-
šom Pilat, zastopnik rimske oblasti,
nišče drugi. Naravnost gnüsna je pa
g. Kranjca trditev: „farizeji in višji
dühovniki so imeli resnico v zakupu
in jo delili ljudem, kakor se jim je
zdelo. In kakor vemo, so tislü dühov-
niki verovali v enega Boga in so bili
za tisti čas najboljši“. Vsaki razmi iz
teh reči, da se te norčarijo iz dühovniš-
tva Cerkve brez izjeme, to je iz sve-
stva cerkvenoga reda, šteroga je
Kristuš sam nastavio. Zaistino gnüsne
reči, štere se norčarijo z Kristušovih
najsvetejših del, štera ljudem delijo
sadove njegove neskončne lübezni.
Dobre düše, molite, da vas tej krivi
navuki ne zapelajo.

Etak pišejo od nas.

Epidemija griže v Prekmurji.

V začetki avgusta so se pojavili
posamezni primeri griže v obmürskoj
vesi Melinci, odked se je razširio be-
teg v bližnje Ižakovce i Odrance, vse
v srezu D. Lendava. Po sprejemi ob-
vestila o pojavi griže, je Higijenski
zavod včasi odposlao zdravnika epi-
demiologa na teren, da ugotovi šte-
vilo betežnih i ukrene vse potrebno,
da se bolezen zatere. Nazlük tomi,
da so domači uradni zdravniki posve-
tili bategi najvećšo pazko i so se be-
težniki izolirali v bolnici v M. Soboti,
je bolezen ne ponehala. Skrajno ne-
higijenske razmere v zaküženih vesni-
caj i pa odpor prebivalstva proti bol-
nici so bili povod nadaljnji širjenji
bolezni. Murskosoboška bolnica je pa

razpolagala tudi s premalim številom posteo, da bi se mogli vsi oboleli izolirati.

Da bi se preprečilo nadalnje širjenje griže, se je predlagalo i izvedlo zaščitno cepljenje proti griži v Melincih, Izakovcih i Odrancih, zednim sta pa vršila dva zdravnik Higijskoga zavoda stalni nadzor po iskanji beteznikov zaküženih vesi. Nazluk vsem trüdom se je pa beteg širo dale i zajeo ešče vesi Gornjo i Dolnjo Bistrico, tak, ka je bilo naednok 50 beteznikov v zaküženih vesnicaj. Higijski zavod je predložo z pogledom na to kr. banskoj upravi, da njemi dovoli organizacijo izolirnice v Odrancih, ka se njemi je tudi včas i odobrilo. Zasegla se je v te namen nova šola v Odrancih. K opremi izolirnice je prispevao Higijski zavod postelnjake, odbor Rdečega križa v Ljubljani postelnino i odeje, Zdravstveni dom v Soboti nekaj posteo i jedilno posodo, drugo pa bolnica v Soboti. Banska uprava je pa taki stavila na razpolago za posluvanje izolirnice 40.000 Din. V dvema dnevnoma je bila izolirnica opremlena s 60 postelami i je začnola poslovati. Vodstvo izolirnice je bilo poverjeno 2 zdravnikoma splošne bolnice v Ljubljani. Poleg teva so bile zaposlene v izolirnici 3 zaščitne sestre, 2 sestri vsmiljenki, 1 desinfektor, 1 pomočnik desinfektora i 4 pomožne moči. Za prevoz beteznikov je poslal Higijski zavod svoj sanitetni aoto na teren. Izolirnica je bila včas i napunjena. Vsi betezniki so se zdravili po najnovejših načinah sodobnoga zdravilstva.

Istočasno sta razküžavala v zaküženih vesnicaj prebivalstvo proti griži i stalno pregledavala okoliške vesi 2 zdravnik Hig. zavoda, šterima so pomagali sreski san. referent, banovinski zdravnik i upravnik Zdravstvenoga doma v Soboti. Ves promet v zaküženih vesnicaj je bio vstavljen i vesi so se zastražile. V 1 meseci je sprejela izolirnica 200 beteznikov, od šterih je vmrlo 15 ali 7-5%, gda je znašala mrtelnost na griži pred ustanovitvij izolirnice 15%. Gda je prebivalstvo sprevidilo, da se betezniki sprejemajo v izolirnico brezplačno i so uspehi zdravljenja dobri, se je prijavilo samo na zdravljenje i s tem je bio uspeh dosežen. Beteg se je več ne širo dele. 20. oktobra je bila izolirnica odpravljena.

Da se je razširila griža v Prekmurji v tak velikom obsegi, so krive v prvij vrsti slabe higijenske prilike, nezavüpnost i nepoučnost prebivalstva. Prekmurje je gосто naseljeno, vesi po številu prebivalstva močne. Hiše so povečini male, iz ilovice grajene, krite s slamov. Notrašnji prostori so mali i temni. V Prekmurji se ženijo sinovi na dom. Tak najdemo hišo, štera ma 2 do 3 sobe, po tri do štiri družine. Večinoma ma zakonski par samo edno posteo. Deca spijo pri starišaj, na klopaj, na cotaj, na peči i okoli peči, v štali i škednji. Prebivalstvo se hrani največ s krumplinami i kukoricov. Zavolo slabe prehrane i težkoga dela je izčrpano, oslableno i proti betegom neodporno. Sadje pojejo deca zeleno. Vsakij član družine ma toti svojo žlico, štero pa po uporabi ne opere, liki je vsaki obriše i shrani.

Pitno vodo zajemlejo ljudje iz odprtih i proti nesnagi nezavarvanih stüdencov, šteri so samo 2 do 3 m globoki i majo nad zemlov do 1 m visoki lesen i oklep. V neposrednoj bližini vodnjakov se nahajo odprte i nebetonirane gnojnice, iz šterih se pretaka nesnaga v vodnjake i je tak onečišča i oküžuje. Tüdi perilo se pere pri vodnjakih, tak, da ide tüdi pralna voda skoz zemlo nazaj v stüdenca.

Polovica hiš nema stranišč. Potreba se opravlja na gnojišči ali za hišami ali pa v štali. Roji müh pa prenašajo nesnago na živila i je oküžuje.

Razumlivo je iz toga, da so bili dani najbolši predpogoji za širjenje betega i da je bila borba proti betegi pri takših prilikah jako težka. Poleg toga pa je prekmurski človek dober i preprost, po civilizaciji skoro nedoteknjen, živeč v težkih gospodarskih prilikah, do nedavna ešče rob veleposestev i kak takši zavolo slabih izküšenj nezavüpliv. Težko je bilo najti pravo pot do njega, pridobiti si nje-

govo zavüpanje i ga prepričati, da njemi ščeš dobro.

V zdravstvenom pogledi je Prekmurje trda ledina, štero je težko orati. Zdravstvena doma v Soboti i D. Lendavi sta prva glasnika, da se na Prekmurje v tom pogledi ne pozabilo.

Tak se glasi članek, pisan v 11. št. „Zdrävja“ 1. 1934.

Naš odgovor je sledeči na te članek. Vsa hvala ide gospodom doktorom, ka so spunili svojo dužnost i vračili grižo pri nas. Dača našega naroda ne je bila zaman plačana. Hvala tüdi vsem, ki so pomagali beteznikom, vsem tistim, ki so v tom članku ome ijeni i tistim, ki so skriti. Bog njim že plača.

Nedopüstno je pa blatiti ves naš narod s trditvijov, da je največ hiš iz blata, da polovica hiš nema stranišč, da si žlic ne perejo i ovak nesnago lübijjo. To je sramota, kaj takšega pisati. Sramota, ar je javna laž. Naš narod lübi snajžnost i čistost nateliko, da je že v pregovor prišlo: „kde je Prekmurec, tam je čistost“. Pater iz Kranjske nam je pravo, ki je prišo iz Amerike, da so se naši lüdje v Ameriki po čistosti ločili od drugih. Če je naš narod siromaški i ga je dosta v ednoj hiši, njemi ide čast i hvala za to, ar je njegov zakon zdrav i z blagoslovenov velikov familijov bole slüžili državi, kak kakši velikorečni narodnjak s svojim ednim ali dvema cartašoma. Rajši nikaj ne pisati, kak žaliti te dober narod z neistinitimi trditvijami. To je naš odgovor.

Ka pravite, g. urednik?

Mamo ednoga staroga hišnoga čuvara, za „pazija“ ga zovemo. Celo noč prelaja i drži od hiše vkraj vsakoga škodlivca. Po dnevi tüdi samo po poštemom posli sme što k nam priti. Pazi na lüdi, pernatu živad i vsako drugo stvar, ka k hiši pripada. Poleg njega smo zgøjili tüdi mlade kokote, druge fajte, kak so bili dozday na našem dvorišči. Nešterne smo zodali, dva smo pa nehali. Ednoga za plamen, drugoga, da gda doraste, napravimo ž njega kopüna. Teva dva kokoteka sta začela, kak njima je malo greben zraseo, strahüvati celo dvorišče. Pokala sta se zdaj v goske, zdaj v rece i nete vervali, celo sta se spravila ednok na našega pazija, na tistoga pazija, šteri jiva je nešetokrat rešo z škramplov jastreba. Pazi jiva je mirno gledao, niti zmuvo ne je, samo zednim okom je malo bole hitro pogledno, gda sta se zdirala nad njim. Njeva pa meni nikaj, tebi nikaj li kokoko-kakaka denete i se zaganjata proti njemi, celo nete vervali, klükneti ga tüdi že. Zdaj pes zmuvi. A ne nad njima; nad jastrebom, šteri je nisko prileto i zgrabo ednoga kokoteka po zleto ž njim v višave. A po toga drugoga že ne mogeo njegov par, ar ga je pazek pregnao, kokoteka, sovražnika svojega pa rešo. Nema ta prilika spodobnosti tüdi v človečem življenji? Ka pravite na to, g. urednik?

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Do aprila 9. zmoli vsaki den edno Zdravo Marijo za pokojnoga krala i edno za državo Jugoslaviyo. To je pravo žalüvanje i to je prava domovinska lübezen: prositi Boga.

Naš namen. Namen Novin je proti vsakomi i za vsakoga braniti listino. To edno, drugo, pa pomagati siromakom. Naj te dvoji namen dosegnemo, smo zročili naše liste sv. Ivani Boski i sv. Angelom Čuvarom v obrambo. Prosimo svoje naročnike, naj te naš namen včas i sklenejo v svoje molitve.

Knigo za gasilce je napisao Furlan Janez, uradnik v Ljubljani, Poljanski nasip 16/IV. i se dobi pri njem februara meseca. Cena 50 ali 60 Din.

Črensovci. Od gladi je vmrla Špiclinova Ana. Sirotika je bila pred leti v Ameriki pralja i tü si je z delom i srečov spravila veliko vrednost, okoli pol milijona dinarov. Od napornoga dela pa se je sirotiki zmešalo v pameti, a bila je tiha beteznica. Pred par tjedni pa za ves svet več ne štelaj jesti i je tak od gladi vmrla.

Lendava. Družba sv. Mohora v Celji je poslala obrtno-nadaljevalnoj šoli v Lendavi 21 lepo vezanih lep-slovnih knjig v vrednosti več sto dinarov. Velkodüšnomi dari naše nad vse pomembne kulturne ustanove se prav lepo zahvalüjemo. Naša mladina obrtno-nadaljevalne šole, knjige z velikim veseljom čte i je tüdi drugim priporoča. Da je Družba sv. Mohora lahko dala te velki, ne prvi dar, njoj pomaga veliko število naročnikov. Da pa bo ešče večkrat pomogla našim siromaškim knižnicam, pristopimo tüdi mi v kak največšem številu med naročnike mohorskih knjig.

Beltinci. „Branitelje domačih gospodarskih, kulturnih i socijalnih zadev“. Pod tem imenom se je na spravišči dosta gučalo, kak se prej včas i naši domači lüdje blatijo i se njim naoči meče, ka so protidržavni i se ovadüjejo. Mi preprosti lüdje si nemremo toga razložiti. Spravišče sta vodila g. Hajdinjak, nar. poslanec i g. Erjavec banski svetnik i se je ustanovo pripravljalni odbor. Kak poštteni i pravični zgodovinarje si zabeležimo vse važnejše dogodke v našoj lüblenoi Slovenskoj krajini, zato to spravišče tüdi, ar se zavedamo, ka zgodovina pride do velave samo v prišestnosti.

Lipa. Tak se guči, ka je pri nas dobo od mil. grofice za siromake namenjeno zemlo nekak, ki ma šest oralov zemle i še nekše druge dohodke. Prosili bi pojasnila, če je to istina i z ednim odgovor od oblasti na našo pritožbo, štera že mesece leži brez rešitve i štera se tiče ravno delitve te za siromake poklonjene zemle. — Mamo v našoj šoli po zakoni samo tri učne moči. Zdaj so nam pa poslali štrto, za štero nemamo ni pare v proračuni, ni stanovanja i ka je najbolje čüdnio, niti dece ne, štero bi trbelo včiti. Naše tri učne moči najmre nemajo niti po 50 školašov vsaka. I to te, gda vnogo šol je nezasedenih. Zakaj se rajši se ne pošilajo učitelje, ne pa k nam, gde nemamo zavolo siromaštva nikšega kritja. Smo dozday je previsike naloge meli, najmre 90%.

Na podporo Novin so nam poslali: g. Benkovič Ivan, šolski upravitel v pokoji, Bogojina 5 Din. Bog lepo plati.

Beltinci. Razneslo se je med narod, ka je neki starešina zdigno peneze, ki so bili določeni iz siromaškoga sklada za siromake i je potrošo za sebe. To bi bila jako velika krivica, če bi bila istina. Naj se istina dožene i se nikomi dobro ime ne jemle, bi prosili od županstva i pred Bogom odgovorna pojasnila.

V drugoj številki naših „Novin“ smo objavili: „Agrarna reforma i delitev zemle“. Mi agrarni interesi ne vemo kak je to, ka toga šepetanja nešče biti konec. Zdaj se pa naprej šepeče, ka je g. Medvešček denok dobo zemlo i prej g. predsednik beltinske občine znajo, kak je prišlo do toga. Če je to istina, Vas prosimo g. predsednik, ka nam pojasnite, ka se ne bomo naprej razburjali. Šepeče se tüdi, ka tisti nikak, šteri je nekaj zemle zgübo na račun g. Medveščka, je lekaj po privatnom pismi tisto nazaj dobo. Je li to istina? Tisti nikak je prej edinec. Oča toga nikakoga prej majo sedem plügov zemle i te nikak je prej herbao po svojoj ženi tüdi tri plüge zemle i agrarne ma tüdi tri plüge. Je li to istina? Tisti nikak pripovedava okoli, ka prej on ne živi z očom vküper. Poznavalci njegovi domači razmer pa trdijo, ka to ne odgovarja istini. Če je to ne istina, bi mogla oblast to ugotoviti i po tem to grdo rakvano odsekati od našega zdravoga tela, ar se ta rada širi po celom teli. Na račun zemle, štero je dobo g. Medvešček, so zgübili siromacije zemlo z 4—8 decov iz Ižekovec. Tak se guči. Ve so lekaj napravili na ob-

činskom uradi v Beltincaj zastopniki iz Ižakovec dugo pritožbo. Je li istina? Šepeče se dale, ka lekaj dobimo mi agrarni interesente v velkoj občini Beltinci ešče dosta zemle i to je zemla, kde je zdaj semenogojška postaja i neki Siget med cestov i železnicov. Samo, ka lekaj moremo prle meti močno stranko i te pri toj stranki napraviti prošnju, štero ta podpirala g. Hajdinjak, naš narodni poslanec i g. Erjavec, banski svetnik. Mi pa pravimo, ka bi to bilo jako lepo i dobro i ešče premalo bi je bilo; samo ka si poleg toga mislimo, če to oblüblanje ne vse vküper kakši z medom namazani motvoz za nove volitve, štere bodo ešče letos. — V nedelo je bilo v Beltincaj velko spravišče v prostori oštarije ge. Horvato-ve, na šterom so zbrali pripravljajni odbor, šteri naj bi vse potrebno pripravo za društvo, štero bi nosilo sledeče ime: Branitelje domačih gospodarskih, kmetskih i socijalnih zadev.

Gomilica. Te dni smo položili k večnomi počitki, našega vrloga posestnika Markoja Štefana. Pokojni so bili znani, kak jako dober i pobožen mož. Bili so tüdi naročnik naših domačih listov. Vmrli so po dugoj težkoj bolezn i. Naj počivajo v miri! Molimo za njih.

Pozdrav pošilata celoj Slov. krajini, uredniki Novin, celoj Polanskoj fari, posebno vsem deklam v njej: Matjašec, Anica i Žerdin Micika iz veseloga Zagreba.

Postopače kradnejo. 17. jan. je neki postopač z Preka odneso z črensovske cerkve edno koco s spovednice i prt z oltara Srca Jezušovoga. Cerkev je na samoči, bila odprta, zato je leško prišo do teh reči. Vidili smo te dni ednoga takšega okoli 55 let staroga nepoznanoga postopača iz Preka. Sumi se, ka je te krivec. Cerkev bo zato po božoj slüžbi zaprta, vsaki pa dobi klük na farofi, ki šče moliti presv. Olt. Svestov. Gotovo se cerkev pali odpre, gda teh postopačov nede več teliko hodito.

Krajna. Na sosednih Polancih so grofici Ernestini Batthiany vkradnoli do stojezero dinarov vrednih kinčov i druge reči.

Liste plačali za siromake. Ritlop Štefan i sestra Treza z Črensovec, sta iz Francije plačala Marijin list i Marijikin Ograček za Režonja Marijo i sirote Žaligice Lujzo i Johanno z Črensovec. — **Lipič Štefan**, regrut z Gančan je plačao Mar. Ograček za edno siromaško dete. Prosimo Gančko širitelico, naj ga dava za edno siromaško dete.

Dva biciklina so vkradnoli v Bogojini pri Puhani, ednoga Puhani, pa Štinglji, ki ma svojo trgovino pri Puhani. V preketi so potrl i glažovino na dveraj, skoz to odprtino odprli dveri iz biciklinili pobegnili. Na srečo so ne vdrli v trgovino.

Turnišče. Na Svečnico bo vpe-lavanje novoga g. plebanoša i dekan, Jerič Ivana. Obred vpe-lavanja bodo vršili mil. g. kanonik Mirt, ki so naddekan naše dekanije.

Kotrigam agrarne zadruge naznanjamo, da nišče ne dobi v roke peneze, nego samo po pošti, gda na njega red pride. Zadruga je vaše odpovedane deleže odpovedala pri posojilnici, a posojilnica izplačüje te po svojih pravilaj. Zgodo se je slučaj zadnjič, ka nam je neki član agr. zadruge stolec razrezao, drugi so pa zdignoli peneze drugih. Zato niednomi člani agr. zadruge več v roke ne damo penez, nego je samo po pošti pošlemo. — **Vodstvo Hranilnice i posojilnice v Črensovcih.**

Lendava. V nedelo so vzeli naš g. dekan Jerič Ivan v predgi slovo od nas, od Slovincov slovensko, od Vogrov vogske. Tiha žalost je napunila faro, oči so se zaskuzile. Bog jih naj vodi na novom mesti.

Nedelica. Vmrli so mati g. sa-lezijanca, Cigüt Petri. Molimo za pokojno. Naše sožalje rodovini.

Pintarom. Na Krajni, hš. 11. se zglasite, ki ščete hrastje za doge küpiti. K odaji je 45 hrastov.

Kak sodi profesor zgodovine od „Novin“. „Novine“ so najboljši slovenski ljudski list.

Franjo Baš, profesor, Maribor.

Tak delajte! Prišao sam v pogovor z ednim človekom od naših Novin. Med drugimi mi je pravo: „E, te Novine nemajo dosta v sebi! Meli smo je, pa smo je nazaj dali, pa smo si en drugi list naročili“. Pravo sem njemu: „Ti se preveč kažeš, da si katoličanski, pa vseeno takšne liste maš, kak te tvoj novi, kak si si zdaj naročo? Ali ne veš, da s tem podpiraš slab štamp, našoj domaćoj, ki vsigdar samo dobre stvari prinese, pa škodiš.“ Malo je bio nevolen, pa mi je obečao: „Istina je, ka praviš, tisti list bomo nazaj poslali, i pali naročili Novine, ki nam že celi 21 let prinašajo lepe reči za dušo i telo! Nasledujte! E. B.

Bogojina. Preminoči mesec je mino pri nas v znamenju sami občni zborov. Naše selekcijsko društvo je melo 20. januara svoj redni občni zbor, šteroga je poseto tudi srezki kmetski referent g. Lipovec iz Lendave. Iz poročil odbornikov ino iz raznih debat je razvidno, da naše društvo lepo napreduje i dosega lepe uspehe. Letos bomo meli tudi premovanje plemenske živine, za koj se že zdaj društvo goreče pripravlja. — Urbarijalna skupnost je obdržala 21. januara svoj redni občni zbor. Člani toga društva so se obćnoga zbora vdeležili punoštevno i dali odbori zavüpanje ino pooblastilo, da odbije vse neupravićene žele nešterih obćanov po sejmici, štero so kupili ino plaćali člani toga društva. — Tudi gasilno društvo je že obdržalo svoj redni občni zbor. — Čakajo nas še obćni zbori Hranilnice ino posojilnice pa Rdećega križa. — Srezko načelstvo je rešilo našo pritožbo ino odredilo, da se s 1. febr. mora prenesti obćniska pisarna iz zdajšnjega neprimernoga mesta. Kak se čüje, bo obćniska pisarna premešćena v gostilno Vogel. — „Novine“ so zadnji čas dobile pri nas precj novi naroćnikov i naroćniki narašćajo vsaki den. To svedoči, da je prekmurski „Verdun“ ešće nej spadno, liki zmerom bole trdno stoji.

Kratke novosti.

Velika tolvajija. V Ljubljani, v trgovini Česnovar, je neki tat odneso roćno blagajno z 70 jezero dinari.

Deklici morilki. V Srbiji v vesi Donje Kamarice poleg Kragujevca sta 13 i 14 let starivi hćerki bogatoga kmeta Miljković Miladina vmorili med bitjom oćino prilećnico, 35 let staro Milošovo Ljubico. Gda je oblast vlašćügo najšla v snegi mrtvo, je samo edno nogo mela, drugo so njej odgriznoli vukovje. Deklici sta se sami javili za hüdobijö pri oblasti.

Smrt junaškoga pušpeka. Pred desetimi meseci se je vrno v Varšavi pušpek Malecki, ki se je v boljševiškoj Rusiji leta dugo mućio po voza i v pregnanstvi sibirskom. Raztrgan, betežen je prišo domo v kmećkoj obleki, vlego v posteo, iz štere već ne stano. Smrt njemu je prinesla mućeniško krono. Pokojni je z ognjom, ki ga samo lübezen do Jezua more vužgati, držao vküp katolićance v Petrogradi i gde se je obrno,

Boljševizem je delo židovov v Rusiji.

Prve celice.

Židovska „zveza“ je v stranki nastopila z zahtevov, ka trbe Polsko porüšiti i zato je prisla navzkriž z polskimi marksisti, šteri so bili ešće te narodni i so grozili, ka bodo prekinoli vse zveze z proletarijatom drugih dežel, če se Polskoj ne priznajo narodne pravice.

Na strankinom kongresi 1. 1903. je tudi Lenin sam podpro stališće revolucionarnih židovov, gda je proglašo, da „proletariat pozdravlja vsako narodno prilagodenje, zvün nasilnoga.“ Na istom kongresi se je „Zveza“ odcepila i šla z menjševiki, v boljševiški tabor pa je poslala svoje celice. Od te izvira v Rusiji sistem celic. Iznašli so ga židovje. Vpelali so ga židovje, ar je bilo to napoleo vdarno sredstvo, ka predrejo v vse revolucionarne stranke, gde so šteli zavladati — sami.

Vrnoti se v vsakšo stranko.

Po kakših žleba i so se židovje porivali v ospredje? Obprvim na pod-

posebno delavsko mladino i se je borio proti brezbožnikom. Ne čüda, če ga je brezverska boljševiška oblast preganjala. Zdaj je konec krivicam i se njemu je začela deliti večna Pravica.

Hvalevredni učitelje. V Virovitici na učiteljskom spravišći je eden učiteo predlagao, naj se starodavni kršćanski pozdrav: „Hvaljen Isus“ (Hvaljen bodi Jezus Kristuš) odpravi iz šol. Pa glejte, vsi učitelje so ednodušno i z ednim srcem odklonili te predlog. Pri nas pa čüjemo: „Zdravo“, „Čuvajmo Jugoslavijo“, „Dober dan“, „Klanjam se“, ali se pa deca gledajo, kak gotova štirinogata bitja na nove dveri, gda človeka srećajo. Štero je bole pravilno? Od staroga kršćanskoga pozdrava: „Hvaljen bodi Jezus Kristuš“, nega lepšega. Pravo obrambo dobi domovina samo po Njem, zdravje tudi samo On deli, klanjati smo se dužni samo pred Njim i najlepši den je tisti, šteroga On blagoslovi. Nazaj k Kristušu i s pozdravom.

Bogate inozemske družbe pri nas. Električno ma v rokaj švicarska družba, bakreno družbo v Borski francoska, svinćeno rüdo v Trepći pa angleška. Ta zadnja je lani mela 36 milijonov dinarov čistoga dobićka i so njeni delničarje vlekli 12% čistoga. Delavci pa? Sramotno niske plaće so dobivali i država je zvün toga püstila ešće mašine carine prosto v državo pa tudi drugih javnih dajatev so oprošćena ta i druga inozemska društva. Nova vlada bo mogla tudi tñ napraviti red.

Nesreća v rüdniki. V rüdniki „Srbski Balkan“ poleg Zaječara v Srbiji je eksplodiralo. Mrtvih je 12 rüdarov, 6 teško i 5 lahko ranjenih.

Vucje napadnejo vlak. V Rumuniji je ostra zima prignala z gor cele črede vukov na ravnino. Tej so napadnoli celo brzovlak, skoćili na njega i vdrli med potnike v kupeji. Tü so je spostrelali.

Novi rektor ljubljanskoga vseučilišća. je dr. Samec Maksimilijan.

Rešiteo Ljubljane mrtev. V Belomgradi je vmro polkovnik Švabić Števan, ki je v prevratnoj dobi obra-

Tristo uradnikov je štelo glase. Po posaarskom glasanji je štelo oddane glase v Saarbrücken i hiši Wartburg tristo uradnikov iz drugih nepristranskih držav.

Petero dece je zgorelo v Palestini poleg mesta Gaze. Lampica se prevrgla, hiša zvužgala i deca v njej zgorela.

Misijon so napadnoli v Muntahageni, v Novoj Gvineji domaćini i

s strlicami vmorili misijonara Morshenhensera, brata Eugena i dva katolićanskiva domaćina.

Pametna sodba. Poleg Ptuja so se zbili dećki i ednoga bujli. Mariborsko sodišće je pretepaće ostro obsodilo. Svenšek Janoš je dobo 6 letno i 2 mesećno vozo, drugi pa od 3 do 5 let.

Nesreća siromaške družine. Poleg Velike Kikinde v Banati v vesi Jazova je v velikom siromaštvi živo Horvat Mikloš z svojov ženov i 4 letnov hćerkicov. Ar ne meo za koj küpiti drva, je z kravjeki küro v peć. Stara peć je dobila reške i pišćala skoz čemerne gaze, šteri so edno noć vse tri siromake vmorili. Smilena srca so zmenkala, zato je prejšlo troje človeće življenje.

V Studencih pri Maribori v cerkvi sv. Jožefa so obhajali slovesno tridnevnicu v čast novomi kapucinskimi svetniki sv. Konradi. Cerkev je bila vsikdar puna. V Konradi gleda kmetsko lüdstvo svojega zagovornika, ve je bio tudi on sin kmetskih starišov. Govorniki so povdarjali njegovo skrito i tiho življenje. Preprosti vrtar, pa svetnik. Ne je delao čüde, nego verno je spunjavao svoje dužnosti. Vćimo se od sv. Konrada, da tudi mi spunjavamo svoje dužnosti, tak postanemo velki pred Bogom.

Pisma naših z tujine

Lanchy Lestree, Francija.

Prećastiti gospod!

Dežela rajsko mila, lübi prekmurski kraj, zakaj smo se loćili, da žalostna sem zdaj.

V imeni Jezua i Marije Vam zaćnem pisati eden mali pozdrav, šteri se z etimi rećmi oglasi: Hvaljen bodi Jezus Kristuš i Marija, naša dobra Mati, naj nam bo na pomoć pri svakom našem dobrom de i Za temi lepimi rećmi Vas najprej pozdravljam, kak Vas, urednik. Najlepša Vam hvala za redno pošiljanje Novin, štere tak žmetno čakam vsako nedelo. Za tem pozdravljam stariše, brate ino sestre in tak vse poznane prijatele. Minolo mi je že edno leto kak sam zapüstila svojo rojstno hižico, lübe Črensove i se preselila v to dalno Francijo, kje je mnogo i mnogo našega dobroga naroda, ali da smo razstepeni po širnoj Franciji, da niti ne vemo eden za drugoga drugaće, kak pisma so nam edino tolažilo, da se potolažimo eden drugom. Prav pa pravi pregovor: „Povsod je dobro, a najbolše doma!“

Pozdravla tudi moja prijateljica Vas, urednika Novin, svoje stariše, brate i celo markovsko faro in gospoda duhovnika.

Želem Vam srećno novo leto, naj Vam prinese lübi Jezušek srećo ino zdravje v novom leti. In Vam naznanjavi, da vi mele obej na drugo leto vse liste, kak mavi zdaj. Pošiljavi tudi eden mali dar za božićne svetke siromaškoj deci v Turnišći.

Oj, hišica oćetova, Bog živi te!

CASAR MARIJA GJÖREK AGICA
iz Markovec. iz Črensovec.

Banka Baruch 15, Rue Lafayette, Paris

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnom kurzu Vrš i vse banćne posle najkolantneje. Poštni uradi i Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plaćila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luxembourg: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevu pošljemo brezplaćno naše čekovne nakaznice. 24-11

roćji gospodarstva. Ve je znano, ka si gospodarskoga razvoja v drugoj polovici 19. stoletja sploh nemremo misliti brez Kronenbergov, Blochov i drugih. Židovje so se polastili trgovine i penez i židovski sociolog Rupin sam priznava, ka so si židovje zavolo toga nakopali „vnogo sovraštva pri domaćem ruskom prebivalstvu.“ Da bi prišli v ospredje, so se židovje dali krstiti, kak je pać zahtevala okolica ali vola cesarske vlade. **Drügi njihov žleb so bile šole.** Že v letaj od 1850. do 1890. so židovski dijadi predstavljali bar polovico akademskoga dijaštva. Med dijaštvom so bili oni najbolje radikalni revolucionari tak, ka je morala carska vlada židovom študiranje na visokih šolah omejiti. S svojim po većini revolucionarnim izobraženstvom so židovje prišli na celoj črti v ospredje i skoro vse politićne stranke so bile pod vodstvom židovskih voditelov.

Pri stranki Kadetov je bilo 6 židovov, pri stranki starih narodnikov: 2 židova, pri stranki menjševikov 7 židovov, pristranki marksistićnih internacionalistov 2 židova, pri stranki

socialnih revolucionarcev 7 židovov, pri stranki bolševikov 13 židovov. L. 1911. najdemo na bolševiškoj šoli Longjumeaux pri Parizi med 12 učitelji 6 židovov.

Židovje-voditelje marksizma.

Med politićnimi atentatori, teroristi i izganci, je puno židovov: atentat na ministra Plehve, je izvršo židov Likorski, na policijskoga ravnatela v Odesi židov Stielmann. V poročili komunistićne stranke v Ukrajini iz 1. 1919. štemo, ka so „v zadnjih 25 letaj v revolucionarnom gibanji židovski delavci igrali vodilno vlogo i ka je židovsko delavstvo bilo tisto, štero je ob revoluciji zavzelo vsa mesta, vesnice i trge. Zato je tudi čisto naravno, ka so ravno voditelje židovskoga delavstva stopili na čelo revolucionarnih organizacij. Celo na kongresi kmetov je bio vpliv židovskih socialistov odloćilen.“ Dale.

ODAM ŠIVALNI STROJ

za gotovino, ali

hranilno knižico. 3-2

GERENĆER, trgovac, Dobrovnik.

Pozdrav pošiljajo: Mihalić Vera i Škraban Marika, Airvault v Franciji, iz Dolećjovja. Javlata, da liste redno dobivata i ideta k božoj službi po nedelaj i svetkaj, gda se neverni Francozi cerkve ogiblejo. Milo njima je pri sri, ka njednna svoje matere ne poznala i zato pošlata za njevi na sv. meše. Tudi na sirotišnico Deteta Marijike ve ne spozabita i pošlata dar. — Prkić Franc, Baslieux, Francija iz Dolića, vsem svojim domaćim v Dolići, rodbini, poznancom i duhovćini graćke fare i vsem žele blaženö novo leto. — Lang Jakob iz Francije celöj Slov. krajini, pa njej žele milosti puno novo leto; Koser Terka, Francija, od sv. Jürja, pozdravlja celo jürjansko faro i žele vsem zadovolnost v novom leti. — Bertalančić Marija, Francija, milöj Slov. krajini, štera čeravno je mala i siromaska, pa li njej je draga. Domovini i veri šće verna ostati, zato „Živela Jugoslavija!“ — Šprager Ferdinand, Canada iz Beltinec. Srećno i blagosloveno novo leto žele vsem gg. duhovćnikom, vsem znancom i čitatelom Novin cele Slov. Krajine, posebno pa svojimi ajteki i tetici v Beltincih. Naznanja, da se njemu dobro godi, pa že znova vozi traktor v šumi. Dela je malo, pa še pri deli je nevarnost, da plaćo zgübijö delavci. Najveć se dela za 5 dolarov na mesec s hranov. V šumaj se plaća 1 dolar na den i hrana, pa takše delo je teško dobiti. — Hožjan Ivan, Les Bais, Francija, iz Trnja in Horvat Terezija. Naznanja, da naše liste redno dobiva, se zahvaljuje za dane navuke je pri bogobojećoj družini doma, štera ma tudi duhovnika.

CENE.

Penez. Novi finanćni minister, dr. Stojadinović je zbrisao staro odredbo, po šteroj se ne smela objavljati prava vrednost dinara. Novi minister je pravo, ka s tem, če tajimo vrednost dinara, ga ne popravimo. Zato se pa zdaj k tujim valutam prište 28.5%, keliko se je dozda odraćunavalo samo zato, naj naš dinar ostane na staroj vrednosti. Naš dinar je bio pred leti vreden 9, to je, dobili smo devet švicarskih frankov za sto dinarov. Zdaj je pa vreden samo 7, to je za 100 dinarov dobimo samo sedem švicarskih frankov. Zavolo toga pravilnoga obraćunanja dinara je cena inozemskih valut sledeća v dinaraj: angleški funt 215.67, amerikanski dolar 43.97, holandski ranjški 29.75, nemška marka 17.63, švicarski frank 14.25, belgijska belga 10.28, italijanska lira 3.76, francoski frank 2.90, češka korona 1.84, austrijski šiling 8.15, španjolska peza 5.50, grćka drahma 30 par, vögrski pengö 8.50-9 dinarov.

Zrnje. Cene ide gor. Pšenica košta že 145 Din. doma, nakladalna postaja. Živina. Cena se me spremenila. Svinje. Nekaj malo se je zdignola cena, na živö vago 4-5 Din., na mrtvo 6.50-8.50 Din.

Vreme.

Mlaćno, sneg.

Pošta.

Balažić Ivan, Staranovaves. Novine koštajo 30 Din. Plaćali ste 4. juli 16 Din., duga je ešće s terjanom 15 Din i na kalendari 4 Din. — To je vsako leto vednako. — **Lepoša Štefan, Tešanovci 105.** Mi Vašoj ženi redno vse pošiljamo na decembra poslani naslov. Tudi kalendar smo njoj poslali. Mogoće njoj gospodar ne izraća. K nam nazaj nikaj ne prišo. Pište njoj, naj gor išće liste. — **Miholić Jožef, Šilinci.** Kalendar za vsakšega novoga naroćnika koštajo 3 Din. Letos itak dobijo ednoga k šenki. Odgovorite nam, kelko Ograćekov Vam naj pošlemo. Ednok ste nam javili 16, drgoć pa 4. — **Bernjak Janoš, Radovci 5.** Same Novine koštajo 30 Din, Marijin List i Ograćek pa 20 D. Zato ste bili terjani šće 20 D. Mi Vam tanaćavamo, naroćite si je pri Gradi pri cehmeštri, pa tak dobite na skupni naslov za 36 D. Novine i M. list. — **Tanacek Franc, Vadarci 19.** Gda te v Soboti hodili, te si zemite nabiralno polo tam. Veseli pa bojte, če mate pri širjenji božega kraletva kakše trüde pa težave. Bog ne plaćuje za dobro jelo, pilo i sladko spanje, liki za trüde. — **Mekiš Roza, Trdkova.** Peneze dobili. Za tiho sv. mešo ste zadosta poslali 10 Din. Tak je cerkvena oblast doloćila, Molitev je najlepši pozdrav, hvala za njo. Lani ste pa plaćali 66 dinarov više, zato se letos telko odraćuna. Vaši listi so brezplaćni. — **Kolar Janoš, Nemćavci.** Za lani i letos vse plaćano. — **Priprava na eucharistićni kongres** je čtenje lepe knige „Evharistićni kongres, Maribor, 7-8. IX. 1934.“ Štera se dobi v Cirilovoj tiskarni za 12 Din. do 1. marca, sledkar pa 16 Din. Na finom papiri košta 30 Din. — **Frumen Jožef, Motovilć 50.** Naroćnino sprejeli. Za Francijo vse plaćano, ar ste 20 Din naprej meli. Teh 20 Din je računanih za novo naroćnino. Tak ste dužni ešće 20 Din. za Novine, M. list i Ograćek. — **Casar Joško, Bogojina.** Novine, štere so sfalile, sem dao že dvakrat poslati, ednok od nas, ednok z tiskarne. Zdaj je znova pošlemo z 5 številkov. Peneze sprejeli. Srćen pozdrav vsem. — **Bokan Rudolf,** ki je bio v Ljubljani, Savoborska ul. 14. naj nam pošle svoj naslov.

Poceni odam skorom novi Remington pišalni stroj, Singer šivalni stroj, krojaćki i črevlarski kabesar, gramofon, seno i slamo. FRIC ŠTEFAN, mehanićar DOL. LENDAVAL.

Preselo sem se

v Beltincih v hišo + Žižek Martina hš. 195. — Rous Štefan poverjenik „Vzajemne zavarovalnice“ v Ljubljani. 3-2